

سالمدان در حوزه متون و ادب فارسی

سیده نجمه حسینی

دانشجو کارشناسی ارشد سلامت سالمندی

استاد راهنما: دکتر عبدالرحیم اسداللهی

گروه ارتقا سلامت دانشگاه علوم پزشکی شیراز

آدرس: بلوار رازی دانشکده بهداشت. ساختمان یک

طبقه سوم

Hosseini7680@gmail.com

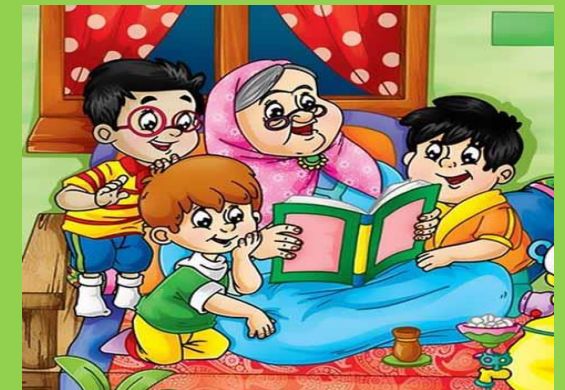

اصطلاحات عامه و محاوره‌ای بیشتر به نقش تجربه و خردمندی سالخورده‌گان با عباراتی نظیر "ریش سفید محل"، "بزرگ فامیل" و امثالهم یاد کرده اند، که البته در جوامع سنتی بیشتر کاربرد داشته است و استفاده این واژگان در جوامع امروزی و شهرنشین در حال اضمحلال به نظر می‌رسد. در لغت نامه دهخدا برای واژه پیر بطور منفرد، ۸ معنی در نظر گرفته شده.

اساساً ادبیات یک جامعه میتواند آینه‌ی تمام‌نمایی از ارزش‌های اخلاقی باشد و با توجه به نفوذ ادبیات مکتوب و شفاهی در فرهنگ یک جامعه، میتوان به رویکردهای آن در قبال هر پدیده‌ای منجمله سالمندی پی برد.

به منظور بررسی نگرش عموم نسبت به سالمند، آنچه در ادبیات محاوره‌ای جامعه جاری است میتواند تا حدی ملاک قرار بگیرد.

این مفهوم تا حد زیادی منزلت سالمند را در جامعه سنتی ایرانی ترسیم می‌کند. به عبارت دیگر، اگرچه در ادبیات فارسی، نمود هایی منفی از سالخوردگی با تاکید بر ضعف و ناتوانی وجود دارد، اما در اکثر موارد بر کارآمدی فرد سالمند بواسطه حضور تاثیر گذارش در کوران تلخ و شیرین های زندگی تاکید شده است.

بدیهی است با توجه به نفوذ و گسترش شعر و ادبیات مکتوب در میان نسل سالمند، میتوان از قابلیت های آن برای رواج مفاهیم و عباراتی که به تکریم و ارجگذاری آنها میپردازد استفاده نمود و به بازیابی جایگاه به مخاطره افتاده ی آنان دوباره همت گماشت.

ممنون از توجه شما

۲- "پیر" به مثابه شخص عرفانی که مراحل عالی سیر و سلوک را طی کرده است.

بطور کلی آنچه میتوان دریافت اینستکه در منابع ادبیات فارسی، تعبیری گوناگون برای مفهوم سالمندی وجود دارد. مهمترین برداشت مثبت از پدیده سالمندی در این متون و مراجع ادبی تجربه، خردمندی، و پختگی فرد سالمند است که میتواند چراغ راه دیگران در مسیر زندگی باشند.

در ادبیات فارسی کهن مواردی از اشعار و حکایات وجود دارند که مستقیماً به موضوع پیری و سالخوردگی پرداخته اند بطور کلی میتوان دو دیدگاه اساسی را در ادبیات فارسی در باب موضوع پیری یافت؛

۱- پیری به مثابه برهه‌ای خاص از سن عملکردی بسیاری از شاعران و حکایت نویسان، سال‌های پایان عمر و نشانه‌های پیری و فرتوت شدن را دستمایه شعر خود قرار داده اند. در این دیدگاه فرد پیر (که گاهی خود شاعر است)، به دلیل فاصله گرفتن از دوران جوانی و شادابی و عشق ورزی، افسرده و دلگیر بوده و از دوران گذشته با افسوس یاد می‌کند.؛

